

El principi de Peter

DES DE LA BUTACA D'EN VOLTAIRE

O el també anomenat principi de la incompetència de Peter, que explica les disfuncions de la societat. M'ha vingut al magí la teoria formulada pel psicòleg Laurence J. Peter, a finals de la dècada dels seixanta del segle passat, i m'ha vingut al cap per la sensació de pèrdua de referents sòlids en els lideratges socials.

De fet ho podríem lligar en una relació inversa que explicaré mes endavant, a la frase expressada pel Conde de Romanones quan en ser proposat per formar part de la Real Acadèmia a Madrid, i després que tothom li assegurava el seu vot per formar-ne part no va prosperar el nomenament i va exclamar: «Qué tropa, joder, qué tropa». Aquesta frase també sembla que va ser formulada - o almenys se li ha atribuït - pel líder del Partit Popular, el gallec, inexpressiu i inefable Mariano Rajoy. En l'actualitat, la ciutadania pensant en els líders i lideratges dels nostres temps, podria assegurar el mateix: «Qué tropa, joder, qué tropa», substituint, en aquest cas, la tropa pels líders socials i polítics. Manquen referències sòlides i conceptes i valors ben definits, en un temps en què la desqualificació de l'adversari i la reducció simplista dels arguments impera en les relacions i discussions. La conversa de tertúlia, tan assentada en el nostre país, elevada a la categoria de l'expressió política.

Tornem al principi de Peter, que resumint proposa que en tota organització les persones que fan bé el seu treball són promocionades a llocs de més responsabilitat una vegada i una altra, fins que arriben al seu nivell d'incompetència. Ai las! Aquí tenim l'explicació de per què moltes organitzacions i, per efecte col·lateral, la societat, no funciona o funciona coixa, ja que hi ha moltes possibilitats que les persones arribin al seu màxim nivell d'incompetència. Persones que són molt vàlides per al treball habitual que desenvolupen van pujant de nivell fins que arriben a un lloc per al qual no estan preparades o són d'una responsabilitat que no poden assumir.

Aquesta proposta és vàlida en qualsevol entitat jeràrquica o en la mateixa societat, fins i tot és vàlida per a persones que són grans magistrats i que, fora dels seu ambient natural, són grans incompetents i provoquen un dany innecessari i, a voltes, irreparable. No tothom serveix per tot! Cal conèixer els límits personals i la credibilitat que els altres visualitzen.